

Апстракт

Денес, во поддршката на стратешкото планирање се користат голем број на разни системи, а најпознати се системите за поддршка на планирањето, познати како PSS (Planning Support System). Со напредокот на географскиот информациски систем (Geographic Information System - ГИС), PSS е сè поважна компонента, а ГИС во рамките на овие системи сè повеќе станува рутински и стратешки дел. Исто така, ГИС е важна компонента и во многу други области, а тенденција е неговата употреба во сите области, кои на кој било начин се поврзани со просторот. Врз основа на истражувањето за системите за поддршка на планирањето и воопшто за стратешкото планирање, може да се заклучи дека нивната примената е сè поголема во светски рамки, а е зголемена и потребата за изградба на добри системи со користење на научни концепти и нови дизајни. Исто така, разновидноста на целите на системите за поддршка на планирањето е широка. Некои од нив се посветени да го подобри или олесни учеството од страна на јавноста или акционерите во процесот на планирање, а некои повеќе се посветени за поддршка на конкретни задачи во рамките на процесот на планирање на професионалните планери. **Предмет на истражување** на докторската дисертација е стратешкото планирање на развојот на урбаната средина со помош на ГИС моделирањето. Компјутерите и ГИС играат значајна улога во оваа задача преку собирањето и чувањето на потребните податоци, обезбедувањето на системските модели, кои може да ја опишат сегашноста и да ја проектираат иднината и да овозможат определување на најдобриот план од опсегот на достапни алтернативи. **Целта на докторската дисертација** е да се развие нов концептуален дизајн на стратешко планирање на развојот на урбаната средина, кој ќе послужи за изградба на добар систем. Во докторската дисертација прикажан е концепт на стратешко планирање на развојот на урбаната средина со користење на ГИС моделирање, претставено во шест фази. Концептот се базира на неколку принципи: да овозможи создавање на систем за поддршка на планирање кој ќе биде лесен и едноставен за користење наместо тежок и комплексен; поголемо користење на ГИС во овие системи со креирање на ГИС модели; и подигнување на системите за поддршка на планирање на повисоко ниво, со вклучување на поголема прегледност и разбирање на самиот процес на планирање, за кое сметам дека е многу важен дел. Предложениот концепт е претставен во шест фази како релационен модел. Овој концепт може да се примени во голем број на бизнис-модели, а карактеристично е тоа што може да се примени и во бизнис-модел за социо – економско влијание врз здравата исхрана на населението за економски и социјален бенефит. Како **резултат** на овој концепт, со помош на софтверска поддршка може да се изгради добар систем за поддршка на планирање, преку кој ќе се подобри

начинот на планирање, а со тоа на планерите и другите органи вклучени во планирачкиот процес, ќе им се овозможи брзо, точно, ефикасно и прецизно да ги донесуваат планските одлуки. Врз основа на овој концепт, изграден е еден дел од бизнис-моделот на планирање за промовирање / поттикнување на вложувањата, а при тоа користена е ГИС десктоп-апликацијата ArcMap 10 од фирмата ESRI. На крај, даден е генерален заклучок за PSS и ГИС, заклучок со посебен осврт кон Р. Македонија и дадени се правците за понатамошните истражувања на PSS, кои треба да се движат кон нивно градење врз основа на експертни системи.

Клучни зборови: Географски информациски систем, ГИС, МСПРУС, ГИС моделирање, бизнис-модел, PSS, систем за поддршка на планирање, моделирање, ГИС моделирање, модел, ГИС модел, БМ_ПППВ, БМ_ЕПУД, БМ_ПКЗУПР, БМ_ПОЕ, БМ_ПУИК, БМ_СЕ_ВЗИН_ЕЦБ, цел, интерес, излез, методологија, влез, претстава, методи и техники, прашалници, картографично процесирање, мап-алгебра, математика и статистика.